

คำยืมภาษาฝรั่งเศสในภาษาญี่ปุ่น

A Study of French Loanwords in Japanese

Dictionary Shinmeikai-Kokugo-Jiten

อัจฉรา โทตรภวานนท์*, มิตซูโอะ นากายาม่า**

บทคัดย่อ

ภาษาญี่ปุ่นขอยืมคำจากภาษาต่างประเทศมาใช้มากมาย บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์คำภาษาฝรั่งเศสที่ขอยืมมาใช้ในภาษาญี่ปุ่นว่า ปรากฏอยู่ในหมวดใด มีมากน้อยเพียงใด และความหมายที่ใช้ในภาษาญี่ปุ่นแตกต่างไปจากความหมายเดิมในภาษาฝรั่งเศสอย่างไร โดยผู้เขียนเลือกศึกษาเฉพาะคำภาษาฝรั่งเศสที่ปรากฏในพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น (ญี่ปุ่น-ญี่ปุ่น) **新明解国語辞典 Shinmeikai-Kokugo-Jiten** ฉบับ ค.ศ. 2012 (ปรับปรุงล่าสุด) จากการศึกษาพบว่าคำยืมภาษาฝรั่งเศสในภาษาญี่ปุ่นที่เปลี่ยนแปลงด้านความหมายมีจำนวน 75 คำ โดยการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับคำยืมภาษาฝรั่งเศสในภาษาญี่ปุ่น

คำสำคัญ คำยืม การยืมคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่น ภาษาฝรั่งเศส

Abstract

The objective of the research study is to investigate French loanwords found in Japanese dictionary: **Shinmeikai-Kokugo-Jiten** (2012 Edition). The analysis was based on semantic changes. The data were analyzed according to the method of assimilation into French and Japanese context. Seventy-five words were found in the dictionary according to semantic changes. To conclude, this study offers insight into French loanwords in Japanese language.

Keywords: Loanwords, Lexical Borrowing, Japanese, French

---

* และ ** อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยรังสิต

บทนำ

ภาษาญี่ปุ่นได้ขอยืมคำจากภาษาต่างประเทศอื่นๆ มาใช้เช่นเดียวกับภาษาอื่นๆ แต่ที่น่าสนใจคือ ภาษาญี่ปุ่นจะเขียนคำที่ยืมมาจากภาษาอื่นๆ เป็นอักษรคาตากานะ แยกประเภทออกจากคำญี่ปุ่นแท้และคำจีนอย่างชัดเจน ความที่คำยืมจากต่างประเทศในภาษาญี่ปุ่นนั้นส่วนใหญ่เป็นคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เมื่อพบเห็นบ่อยๆ จึงเข้าใจไปว่าคำภาษาต่างประเทศ หรือ Gairaigo ที่พบนั้นมาจากภาษาอังกฤษเท่านั้น แต่ในความเป็นจริง มีคำยืมจากภาษาต่างประเทศอื่นๆ อีกไม่น้อย เช่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาสเปน ภาษาโปรตุเกส ซึ่งเมื่อเทียบสัดส่วนแล้ว อาจไม่มากเท่าคำยืมจากภาษาอังกฤษแต่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ฉะนั้น การทำความเข้าใจความหมายของ Gairaigo จึงเป็นปัญหาสำคัญสำหรับผู้สอน ผู้เรียน และผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อคำนั้นมาจากภาษาต่างประเทศอื่นที่ไม่คุ้นชิน

ในบรรดาภาษาต่างประเทศนั้น หากไม่นับภาษาอังกฤษแล้ว ภาษาฝรั่งเศสเป็นอีกภาษาหนึ่งที่พบมากในภาษาญี่ปุ่น ทั้งในงานเขียนประเภทต่างๆ หรือสื่อประเภทอื่น ทั้งด้านแฟชั่น อาหาร ขนม และศิลปะ นอกจากจะยืมคำบางคำมาใช้ในความหมายทั่วไปแล้ว ชาวญี่ปุ่นยังนิยมใช้คำภาษาฝรั่งเศสมาตั้งเป็นชื่อสินค้า ผลิตภัณฑ์ อาหาร ขนม เพื่อสื่อให้เข้าใจว่า สินค้านั้นมีรสชาติได้มาตรฐานดังเช่นขนมและอาหารฝรั่งเศสซึ่งเป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลก ขณะเดียวกันนั้น ก็แฝงนัยของความมีระดับ ความมีรสนิยม

หากผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นไม่มีความรู้เกี่ยวกับภาษาฝรั่งเศสก็อาจเข้าใจความหมายของคำศัพท์นั้นผิดเพี้ยนไป หรือเมื่อนำไปใช้แล้ว ก็ไม่สามารถอาจสื่อสารถึงอรรถรสที่มีอยู่ในคำภาษาฝรั่งเศสได้ ข้อมูลที่ปรากฏในพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น ทั้งพจนานุกรมญี่ปุ่น-ไทย หรือพจนานุกรมญี่ปุ่น-ญี่ปุ่นก็ไม่อาจช่วยให้เข้าใจความหมายได้อย่างถ่องแท้ การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ช่วยค้นคว้า ก็ทำได้เพียงข้อมูลประกอบเพิ่มเติม แต่ทั้งความหมายและภาพประกอบก็ไม่อาจจะยืนยันได้ว่า เป็นข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับความหมายในภาษาฝรั่งเศส

ผู้เขียนบทความนี้ประสบด้วยตนเองหลายครั้ง เมื่อพิจารณาสถานการณ์และบริบทของคำยืมจากภาษาฝรั่งเศสที่ใช้อยู่ในภาษาญี่ปุ่น แล้วพบว่ามีความหมายไม่ตรงกับความหมายของคำภาษาฝรั่งเศสที่รู้จัก เมื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญภาษาฝรั่งเศสแล้วพบว่า คำภาษาฝรั่งเศสที่ใช้ในภาษาญี่ปุ่นหลายคำมีความหมายต่างจากความหมายดั้งเดิมในภาษาฝรั่งเศส อาจเป็นเพราะคำภาษาฝรั่งเศสบางคำมีความหมายแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และบริบท แต่เมื่อคำยืมในภาษาญี่ปุ่นกลับนำมาใช้เพียงความหมายเดียว และบางครั้งความหมายนั้นไม่ตรงกับสิ่งที่ต้องการจะสื่อ ไม่เข้ากับบริบทและสถานการณ์ ดังนั้น หากงานเขียนหรืองานแปลเรื่องใดมีคำยืมจาก

ภาษาต่างประเทศ ผู้เขียนหรือผู้แปลก็จำเป็นต้องหาความรู้และอธิบายเพิ่มเติมเพื่อไม่ให้ผู้อ่านเข้าใจผิด

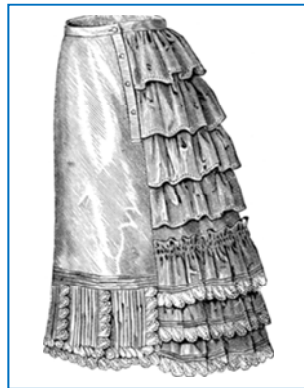
ในฐานะผู้สอนภาษาญี่ปุ่น ประสบการณ์ที่ผ่านมาทำให้ผู้เขียนต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องคำฝรั่งเศสในภาษาญี่ปุ่น รวมทั้งอธิบายเรื่องดังกล่าวให้ผู้เรียนเข้าใจ จึงทำให้ผู้เขียนสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเรื่องคำภาษาฝรั่งเศสที่ใช้อยู่ในภาษาญี่ปุ่นว่า มีความหมายเปลี่ยนไปจากความหมายที่ใช้ในภาษาฝรั่งเศสหรือไม่และมากน้อยเพียงใด รวมทั้งเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะใด

บทความนี้เป็นการรายงานผลการศึกษารื่องคำภาษาฝรั่งเศสที่ถูกยืมมาใช้ในภาษาญี่ปุ่นว่าปรากฏอยู่ในหมวดใดบ้าง แต่ละหมวดมีมากน้อยเพียงใด และความหมายที่ใช้ในภาษาญี่ปุ่นแตกต่างไปจากความหมายเดิมในภาษาฝรั่งเศสหรือไม่อย่างไร โดยเลือกศึกษาเฉพาะคำภาษาฝรั่งเศสที่ปรากฏในพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น (ญี่ปุ่น-ญี่ปุ่น) *新明解国語辞典 Shinmeikai-Kokugo-Jiten* ฉบับ ค.ศ. 2012 (ปรับปรุงล่าสุด) ซึ่งเป็นพจนานุกรมที่ชาวญี่ปุ่นนิยมใช้มากที่สุดเล่มหนึ่ง มียอดขายมากกว่า 20 ล้านเล่ม มีคำศัพท์มากกว่า 77,000 คำ โดยเลือกศึกษาความหมายจากพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นทั่วไป มีใช้พจนานุกรมคำที่มาจากภาษาต่างประเทศเป็นการเฉพาะ เนื่องจากพิจารณาว่า คำศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ได้รับคัดเลือกให้ปรากฏในพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นเพื่อให้ชาวญี่ปุ่นใช้ร่วมกับคำทั่วไปอื่นๆ ย่อมเป็นคำที่มีความสำคัญและได้รับการยอมรับแล้วในระดับหนึ่ง

ผกาทิพย์ สกุลครุ ได้อธิบายเรื่องคำที่มาจากภาษาต่างประเทศในภาษาญี่ปุ่นว่า นอกจากจะมีการถ่ายเสียงปรับให้คำภาษาต่างประเทศเหล่านั้นเข้ามาอยู่ในระบบเสียงของภาษาญี่ปุ่นแล้ว ยังได้ปรับโครงสร้างของคำให้สั้นลง ให้ความหมายพลิกแพลงแตกต่างไปจากความหมายดั้งเดิม รวมทั้งสร้างและผสมคำขึ้นใหม่ ทำให้บางครั้งไม่อาจคาดเดาความหมายได้ จึงประสบปัญหาในการทำความเข้าใจคำภาษาต่างประเทศในภาษาญี่ปุ่น หรือเกิดความคลาดเคลื่อนในการแปลและการสื่อสารได้ (ผกาทิพย์ สกุลครุ, 2537: 12-13) โดยยกตัวอย่างคำภาษาอังกฤษที่มีความหมายเปลี่ยนไปจากคำในภาษาเดิม เช่น คำว่า ホステス ญี่ปุ่นรับมาจากคำว่า hostess ในภาษาอังกฤษ โดยทั่วไปหมายถึง “เจ้าภาพ หรือเจ้าของบ้านฝ่ายหญิง” แต่เมื่อใช้คำนี้ในภาษาญี่ปุ่นมักจะกล่าวถึง “หญิงบริการตามบาร์หรือไนต์คลับ” (ผกาทิพย์ สกุลครุ, 2537: 54)

เมื่อผู้เขียนได้ศึกษาคำที่มาจากภาษาฝรั่งเศสในภาษาญี่ปุ่นก็พบว่ามีความหมายเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเช่นกัน เช่น คำว่า ジュポン (jupon) ในพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น *新明解国語辞典 Shinmeikai-Kokugo-Jiten* ให้ความหมายไว้ว่า (jupon の変化) 洋風の衣服の一部として、下半身にはくもの。またから下は二股

になっている。主に、男性用。(หน้า 797) หมายความว่า (แผลงมาจากjupon) ชิ้นส่วนหนึ่งของเครื่องแต่งกายสไตล์ยุโรป ใช้สวมใส่ที่เอวตั้งแต่หว่างขาลงไปจะแยกออกเป็นสองข้าง โดยมากผู้ชายใช้ (แปลโดยผู้เขียน) ขณะที่ความหมายของคำ jupon ในพจนานุกรมภาษาฝรั่งเศส LAROUSSE พจนานุกรมออนไลน์ <http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/jupon/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 9 พ.ค. 2560) ระบุว่า jupon เป็นคำนามเพศชาย มีความหมายว่า “sous-vêtement féminin, maintenu à la taille, qui soutient l'ampleur d'une jupe, d'une robe ou atténue l'effet de transparence” (ชุดชั้นในสตรี ใส่พอดีตัว มักใส่ไว้ด้านในกระโปรง หรือชุดกระโปรงเพื่อไม่ให้โป้) จากตัวอย่างนี้ เห็นว่าความหมายเดิมในภาษาฝรั่งเศสได้ถูกเปลี่ยนไปเป็นอีกความหมายหนึ่งในภาษาญี่ปุ่น จากความหมายจริงในภาษาฝรั่งเศสที่หมายถึงชุดที่สตรีใช้สวมบังชุดชั้นในก่อนใส่เสื้อผ้าตัวนอก หรือที่คนไทยมักเรียกว่าปาดิโค้ท

รูปที่ 1 ที่มา <https://fr.wikipedia.org/wiki/Jupon> (สืบค้นเมื่อวันที่ 9 พ.ค. 2560)

ตัวอย่างอีกคำหนึ่งที่มีความหมายเปลี่ยนแปลงไป คือ シュークリーム (chou à la crème) พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นได้อธิบายว่า 「卵・バター・小麦粉を交ぜて焼いた薄い外皮の中にクリームを詰めた洋菓子。หมายถึง “ขนมของตะวันตกเปลือกบางๆ ทำจากไข่ เนย และแป้งผสมกันแล้วนำไปอบ ใส่ไส้ครีมเข้าไปข้างใน” (แปลโดยผู้เขียน) คำอธิบายในภาษาญี่ปุ่นทำให้คนไทยเข้าใจว่า chou à la crème คือ ขนมเปลือกบางนึ่งๆ ลักษณะเป็นลูกกลมๆ เล็กๆ ที่มีไส้ครีมอยู่ข้างในหรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่าเอแคลร์ แต่ในความเป็นจริง chou à la crème (ชูครีม) ในภาษาฝรั่งเศส แตกต่างจากขนม éclair (เอแคลร์) ทั้งรูปร่างลักษณะและรสชาติ ความหมายจริงของขนมทั้งสองชนิดเป็นดังนี้

- chou à la crème เป็นขนมแป้งพองกลมมีเปลือกค่อนข้างแข็ง ขนาดใหญ่ไม่สามารถกินคำเดียวทั้งอันได้ มีไส้ครีมตรงกลาง โดยเปลือกแบ่งด้านบนและด้านล่างแยกจากกัน
- éclair เป็นขนมเปลือกบาง เป็นแท่งยาว ไม่ใช่ลูกกลมๆ และสอดไส้วานิลลา ช็อคโกแลต หรือกาแฟ แล้วใช้น้ำตาลโรยหน้า อาจเป็นรสชาติเดียวกับไส้หรือต่างกันได้ ปัจจุบันนี้ ร้านเบเกอรี่ชื่อดังต่างคิดสูตรเอแคลร์แปลกๆ ใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น ไส้ครีมผลไม้ หรือผสมรสชาติสองรสไว้ในไส้เดียวกัน รวมทั้งการตกแต่งด้วยน้ำตาลบนเอแคลร์ก็วิจิตรมากขึ้น มีการแต่งหน้า โรยน้ำตาลลักษณะต่างๆ หรือบางครั้งก็จะเขียนชื่อร้านกำกับไว้ด้วย

รูปที่ 2 ชูครีม

<http://www.delectablehodgepodge.com/recipes/choucreme.html>

(สืบค้นเมื่อวันที่ 9 พ.ค. 2560)

รูปที่ 3 เอแคลร์

<http://www.lexicolatry.com/2015/05/eclair-why-is-it-named-after-lightning.html>

(สืบค้นเมื่อวันที่ 9 พ.ค. 2560)

และยิ่งเมื่อในภาษาไทยเรียกขนมรูปกลมเล็ก แป้งบาง สอดไส้ว่า ขนมเอแคลร์ ทำให้เมื่อเห็นศัพท์ภาษาญี่ปุ่นจึงทำให้นึกไปถึงขนมดังกล่าว โดยไม่ได้นึกถึงทั้งขนมชูครีม หรือขนมเอแคลร์แบบฝรั่งเศสจริงๆ และเอแคลร์แบบที่คนไทยรู้จักมีลักษณะดังนี้

รูปที่ 4 เอแคลร์

<http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=cutenan&month=08-2007&date=03&group=1&gblog=3>

(สืบค้นเมื่อวันที่ 9 พ.ค. 2560)

นิยามของคำยืม

พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์) ฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

คำยืมคือคำศัพท์ที่ไม่ได้มีอยู่แต่เดิมในภาษา แต่เป็นคำศัพท์ใหม่ที่น่าเข้ามาจากภาษาอื่นด้วยความจำเป็น เนื่องจากขาดคำที่จะใช้แสดงความคิดใหม่ๆ หรือเรียกสิ่งใหม่ๆ หรือเนื่องจากนิยมนำคำในภาษาอื่นทั้งที่มีใช้แล้วในภาษาของตน คำยืมอาจแบ่งได้เป็นชนิดต่างๆ ดังนี้คือ คำยืมแบบทับศัพท์ (loanword proper) คำยืมแบบผสม (loan blend) คำยืมแบบแปลง (loan shift) และคำยืมแบบแปล (loan translation; *claque*) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557, หน้า 272)

การยืมภาษาอื่นเข้ามาใช้ในภาษาของตน

ไมเออร์ส สก็อตตัน (Myers Scotton, 2005: 210) ได้แบ่งคำยืม เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การยืมในแบบที่คำศัพท์คำนั้นเป็นสิ่งที่เข้ามาอยู่ในวัฒนธรรม และภาษาของประเทศผู้รับ หรือคำที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากประเทศที่มีความศิวิไลซ์มากกว่า มีความก้าวหน้าหรือทันสมัยกว่า
2. การยืมคำศัพท์เข้ามา ในขณะที่ภาษาของประเทศผู้รับมีคำศัพท์คำนั้นอยู่แล้ว เช่น ラブ (love) ซึ่งเดิมมีคำว่า 愛 (ai) มีความหมายเดียวกันใช้อยู่แล้ว หรือ คำว่า ハッピー (happy) ซึ่งมีคำว่า 幸せ (shiwase) แปลว่า ความสุข ใช้อยู่แล้วเช่นกัน

คำยืมในสมัยก่อนเป็นแบบประเภทแรก คือ การนำเอาความรู้ วัฒนธรรม แนวคิด และ วิทยาการใหม่ๆ จากประเทศที่มีความก้าวหน้ามากกว่า ขณะที่คำยืมในสมัยปัจจุบันมีลักษณะทั้ง สองประเภท สำหรับการยืมคำศัพท์ประเภทหลัง เป็นการยืมแม้จะมีคำศัพท์นั้นอยู่ ก็เพื่อสื่อให้ เกิดความรู้สึกสบายๆ ไม่จริงจัง ความรู้สึกหรูหรา ทันสมัย หรือการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ตัวอย่างเช่น การสั่งข้าวที่ร้านอาหาร หากใช้คำว่า ごはん gohan ข้าวจะเสิร์ฟมาในถ้วย พร้อมตะเกียบ แต่หากใช้คำว่า ライス raisu (rice) ซึ่งเป็น Gairaigo ลูกค้าจะได้รับข้าวใน จานพร้อมช้อนส้อม

ความเป็นมาของคำภาษาต่างประเทศในภาษาญี่ปุ่น

พกาทิพย์ (2537, 12-13) กล่าวว่าความเป็นมาของ Gairaigo ก็คือประวัติความสัมพันธ์ ของญี่ปุ่นกับต่างประเทศ Gairaigo เป็นหลักฐานที่ชี้ให้เห็นว่าญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์กับประเทศใด ในแง่ใด และมากน้อยเพียงใด นับแต่อดีตเป็นต้นมา

ความสัมพันธ์กับโปรตุเกส	ค.ศ. 1543-1639
ความสัมพันธ์กับสเปน	ค.ศ. 1592-1624
ความสัมพันธ์กับฮอลันดา	ค.ศ. 1609-1859
ความสัมพันธ์กับอังกฤษ	ค.ศ. 1613-1623

หลังสมัยเมจิ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษแล้ว ญี่ปุ่นรับเอา Gairaigo จากภาษาเยอรมัน เข้ามาใช้ในความรู้ด้านปรัชญาและการแพทย์ ส่วนคำศัพท์ด้านศิลปะและจิตรศิลป์นั้นส่วนใหญ่ รับมาจากภาษาฝรั่งเศสและภาษาอิตาลี

นิยามของ Gairaigo

พจนานุกรมการศึกษาภาษาญี่ปุ่น Nihongo-Kyoiku-Jiten (1983, 285) แบ่งประเภท คำในภาษาญี่ปุ่นเป็น 4 ประเภทใหญ่ ได้แก่ 1. คำญี่ปุ่น Wago (和語) 2. คำจีน Kango (漢語) 3. คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ Gairaigo (外来語) และ 4. คำผสม Konshugo (混種語)

คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ในภาษาญี่ปุ่นเรียกว่า Gairaigo (外来語) โดยทั่วไปหมายถึงคำที่มาจากภาษาอังกฤษแบบอเมริกันและภาษาของประเทศในทวีปยุโรป แต่ ไม่ได้หมายรวมถึงคำจีน (漢語) เนื่องจากภาษาญี่ปุ่นใช้อักษรจีนในระบบการเขียนมาตั้งแต่

ยุคโบราณก่อนที่จะมีการประดิษฐ์ตัวอักษรญี่ปุ่น และภาษาญี่ปุ่นยังใช้ตัวอักษรจีนอยู่จนถึงปัจจุบัน จึงไม่นับว่าคำจีน Kango (漢語) เป็น Gairaigo

พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น 3 เล่ม ที่ได้รับความนิยม ให้คำจำกัดความของคำว่า 外来語 Gairaigo ไว้ดังนี้

พจนานุกรม **Kojien** ให้คำจำกัดความว่า 外来語：外国語で、国語に用いるようになった語。狭義では、漢語を除く。(ภาษาต่างประเทศ ที่นำมาใช้ในภาษาญี่ปุ่น ไม่นับรวม คำที่มาจากภาษาจีน) (แปลโดยผู้เขียน)

พจนานุกรม **Shinmeikai-Kokugo-Jiten** ฉบับ ค.ศ. 2012 ปรับปรุงครั้งล่าสุด ให้คำจำกัดความว่า 外来語：「もと、外国語だったものが、国語の中に取り入れられた言葉。〔借用語〕とも。〔狭義では、欧米語からのそれをさす。例、ガラス、パン、ピアノなど〕

(Gairaigo หมายถึงคำภาษาต่างประเทศ ที่นำเข้ามาใช้ในภาษาญี่ปุ่น บางครั้ง เรียกว่า “คำยืม” ในความหมายที่แคบเข้ามา หมายถึง คำที่มาจากภาษาอังกฤษแบบอเมริกันและภาษาของประเทศในทวีปยุโรป เช่น ガラス (glass) แก้ว, パン pān (จากภาษาโปรตุเกส) ขนมปัง, ピアノ (piano) เปียโน เป็นต้น) (แปลโดยผู้เขียน)

เว็บไซต์ goo 辞書 <https://dictionary.goo.ne.jp/> ได้ให้คำจำกัดความว่า 外来語：他の言語から借用し、自国語と同様に使用するようになった語。借用語。日本語では、広義には漢語も含まれるが、狭義には、主として欧米諸国から入ってきた語をいう。現在では一般に片仮名で表記される。(Gairaigo หมายถึง คำที่ยืมมาจากภาษาอื่น และนำมาใช้เสมือนเป็นภาษาของตนเอง คำยืมความหมายกว้างๆ ในภาษาญี่ปุ่นหมายรวมถึงคำจีนด้วย แต่ในความหมายที่แคบนั้น โดยมากแล้วหมายถึงคำที่มาจากประเทศต่างๆ ของยุโรปหรืออเมริกา ปัจจุบันเขียนด้วยอักษรคาตากานะ) (แปลโดยผู้เขียน)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า Gairaigo หมายถึง คำศัพท์ที่อาจเป็นไปได้ทั้งคำศัพท์ใหม่ที่นำมาจากภาษาอื่น เนื่องจากความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ความรู้ หรือเทคโนโลยี หรือคำศัพท์ที่มีอยู่แล้ว แต่ขอยืมมาจากภาษาอื่นเพื่อจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่งเป็นการเฉพาะ เช่น เพื่อสร้างความแปลกใหม่ ความโดดเด่น ให้ความรู้สึกทันสมัย หรือแสดงถึงรสนิยมที่ดี

Gairaigo และ ภาษาต่างประเทศ

Gairaigo ปรากฏในประเทศญี่ปุ่นตั้งแต่ปลายสมัยมูโรมาจิ (ประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 16) ในขณะนั้น หมายถึงคำที่มาจากภาษาต่างประเทศแถบยุโรปและอเมริกาเป็นหลัก และคำว่าครั้งหนึ่งของ Gairaigo เป็นคำจากภาษาในยุโรปและอเมริกา บางครั้งจึงเรียกว่า 洋語 (Youko) “คำฝรั่ง” เขียนแสดงโดยใช้อักษรคาตากานะ ในปัจจุบันนี้ บางทีเรียกว่า カタカナ 語(Katakana-go) ด้วย ทั้งนี้ความหมายของสิ่งที่สื่อในแต่ละคำนั้นมีความหมายคาบเกี่ยวกับ บางส่วน ไม่ได้มีความหมายทับซ้อนกันทั้งหมด (Nihongo-Kyoiku-Jiten, 2005)

คำจำกัดความดั้งเดิม Gairaigo คือคำที่นำมาจากภาษาต่างประเทศ แต่ปัจจุบันนี้ Gairaigo ที่ใช้อยู่ในภาษาญี่ปุ่นมีลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. ไม่หลงเหลือความเป็นภาษาต่างประเทศกลมกลืนกับภาษาญี่ปุ่นไปโดยปริยาย เช่น คำว่าเทมปุระ 天ぷら (tempura) มาจากคำว่า tempura ในภาษาโปรตุเกส หรือคำว่า บุหรี่ たばこ (tabako) มาจากคำว่า tabaco ในภาษาสเปนและภาษาโปรตุเกส ทั้งสองคำนี้ ภาษาญี่ปุ่นไม่ได้เขียนด้วยตัวอักษรคาตากานะอีกต่อไป แต่ใช้อักษรฮิรางานะและคันจิ จึงไม่มีภาพลักษณ์ของคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

2. ยังคงหลงเหลือความเป็นภาษาต่างประเทศอยู่ เขียนด้วยตัวอักษรคาตากานะ เช่น ラジオ (radio) スタート (start)

3. คำผสมระหว่าง Gairaigo ด้วยกัน แม้รูปลักษณ์จะมีกลิ่นไอของภาษาต่างประเทศ แต่หากพิจารณาที่มาของคำ จะพบว่าผิดแผกไปจากคำในภาษาเดิมค่อนข้างมาก คำประเภทนี้ เรียกว่า Wasei-eigo (和製英語) คือ “คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ญี่ปุ่นสร้างขึ้น” เช่น OL ย่อมาจากคำว่า Office Lady หมายถึง สาวพนักงานออฟฟิศ ขณะที่ภาษาอังกฤษใช้คำว่า office girl หรือ career women บางครั้งเป็นคำผสมระหว่าง Gairaigo กับคำภาษาญี่ปุ่นประเภทอื่นๆ เช่น 消しゴム (keshigomu, ยางลบ) มาจากการผสมคำกริยาภาษาญี่ปุ่น 消す (ลบทิ้ง) กับคำว่า gom (ภาษาโปรตุเกส) หรือ 生ビール (namabiiru, เบียร์สด) มาจากคำภาษาญี่ปุ่น 生 (สด ดิบ) ผสมกับคำว่า beer

ลักษณะเฉพาะของ Gairaigo

Gairaigo ที่ใช้ในภาษาญี่ปุ่น มีความเปลี่ยนแปลงไปในหลายลักษณะ ทั้งโครงสร้างของ คำ ความหมาย การออกเสียง ที่ปรับเปลี่ยนไปให้เข้ากับภาษาญี่ปุ่น การปรับรูปแบบโดยการย่อ คำ การสร้างคำขึ้นมาใหม่ หรือการผสมคำประเภทต่างๆ เข้าด้วยกัน ดังตัวอย่างคำที่ถูกตีกรอบ ให้แคบกว่าความหมายในภาษาต้นฉบับ หรือถูกทำให้มีความหมายเฉพาะ เช่น オープン

(open) ภาษาญี่ปุ่นใช้ในความหมาย “เปิดร้าน เปิดกิจการใหม่” เท่านั้น (Nihongo-Kyoiku-Jiten, 2005) ในขณะที่กริยา “เปิด” ในภาษาญี่ปุ่น มีคำศัพท์ใช้อยู่แล้วมากมายหลายคำ ใช้ต่างกันขึ้นอยู่กับคำนาม เช่น เปิดประตูหน้าต่างจะใช้คำกริยาว่า akeru (あける) เปิดไฟฟ้า ใช้คำว่า tsukeru (つける) เป็นต้น ดังนั้น หากพิจารณาในมุมมองด้านความหมาย การปรับเปลี่ยนคำภาษาฝรั่งเศสเมื่อนำเข้ามาใช้ในภาษาญี่ปุ่นจึงไม่ใช่เรื่องแปลกแต่อย่างใด

เนื่องจาก Gairaigo ให้ความรู้สึก รวมทั้งสร้างบรรยากาศและให้ภาพลักษณ์ที่ทันสมัย แปลกใหม่ ในเบื้องต้น จึงนิยมใช้ในธุรกิจการค้า ต่อมา คำที่เคยใช้เป็นคำศัพท์เฉพาะในบางวงการ จึงค่อยๆ แพร่หลายเข้ามาในสังคมทั่วไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ボート (boat) ในภาษาญี่ปุ่นหมายถึงเรือลำเล็กๆ เท่านั้น ไม่ได้หมายถึงเรือลำใหญ่ เหมือนกับความหมายเดิมในภาษาอังกฤษ

ヤング (young) ในภาษาอังกฤษหมายถึงวัยรุ่น หรือเด็กที่อายุต่ำกว่า 10 ปี แต่ในภาษาญี่ปุ่นหมายถึงเฉพาะวัยรุ่นเท่านั้น

ワイシャツ (white shirt) ความหมายเดิมในภาษาอังกฤษ คือ เสื้อเชิ้ตสีขาว แต่ในภาษาญี่ปุ่นหมายถึง เสื้อเชิ้ตสีต่างๆ

เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้บางครั้งจะมีคำภาษาญี่ปุ่น 和語 (Wago) หรือ คำจีน 漢語 (Kango) อยู่แล้ว แต่ในหลายโอกาสคนญี่ปุ่นนิยมเลือกใช้ Gairaigo เพื่อสื่อความหมายที่จำเพาะเจาะจง หรือต้องการสร้างภาพลักษณ์ที่ทันสมัย เก๋ไก๋ ดังตัวอย่างที่ปรากฏในตารางเปรียบเทียบต่อไปนี้

	和語 (Wago)	漢語 (Kango)	外来語 (Gairaigo)
รถยนต์	車 (kuruma)	自動車 (jidousha)	カー (มาจากคำว่า car)
คู่หมั้น	いいなずけ (iinazuke)	婚約者 (konyakusha)	フィアンセ (มาจากคำว่า fiancé)
ข้าว	めし (meshi)	ご飯 (gohan)	ライス (มาจากคำว่า rice)
ท่องเที่ยว	旅 (tabi)	旅行 (ryokoo)	トラベル (มาจากคำว่า travel)

ที่มา ผกาทิพย์ (2537, 53)

แนวโน้ม Gairaigo ในภาษาญี่ปุ่น

เมื่อ ค.ศ.1956 สถาบันวิจัยภาษาญี่ปุ่นแห่งชาติ (国立国語研究所) ได้สำรวจนิตยสาร 90 ประเภท ตลอดระยะเวลา 1 ปี เพื่อศึกษาว่ามีสัดส่วนการใช้ภาษาต่างๆ อย่างไร พบว่ามีการใช้คำญี่ปุ่น (和語) 53.9%, คำจีน (漢語) 41.3%, Gairaigo (外来語) 2.9%, คำผสม (混種語) 1.9 % เห็นได้ว่าการใช้คำยืมมีสัดส่วนเพียง 2.9 % เท่านั้น (ทั้งนี้ไม่นับรวมชื่อคนหรือชื่อสถานที่)

ต่อมา เมื่อได้สำรavnิตยสาร 70 ประเภทอีกครั้งใน ค.ศ.1994 ผลปรากฏว่าสัดส่วนการใช้คำเป็นดังนี้ คำญี่ปุ่น (和語) 35.8%, คำจีน (漢語) 49.8%, Gairaigo (外来語) 12.4% และ คำผสม (混種語) 2.1% ดังปรากฏในตารางเปรียบเทียบด้านล่าง

	和語 คำญี่ปุ่น	漢語 คำจีน	外来語 Gairaigo	混種語 คำผสม
ค.ศ.1956	53.9%	41.3%	2.9%	1.9%
ค.ศ.1994	35.8%	49.8%	12.4%	2.1%

เห็นได้ชัดว่า ภายในระยะเวลา 30 ปี มีการใช้ Gairaigo ในภาษาญี่ปุ่นมากขึ้น 4 เท่า และคาดว่าน่าจะยิ่งเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องมาจากการแลกเปลี่ยนถ่ายทอดวัฒนธรรมในยุคที่การสื่อสารไร้พรมแดนเช่นในปัจจุบัน

วิธีการศึกษา

ผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะ Gairaigo ภาษาฝรั่งเศส จากพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น Shinmeikai-Kokugo-Jiten ฉบับล่าสุดปรับปรุงครั้งที่ 7 ค.ศ. 2012 新明解国語辞典 第 7 版 (2012) พจนานุกรมดังกล่าวจะเรียงลำดับคำศัพท์ต่างๆ รวมทั้ง Gairaigo ผสมกันไป ตามลำดับตัวอักษรภาษาญี่ปุ่น โดยมีข้อสังเกตเบื้องต้นว่า Gairaigo เขียนแสดงด้วยอักษรคาตากานะ ต่างจากคำญี่ปุ่นแท้ซึ่งเขียนด้วยอักษรฮิรางานะ หรือคำจีนที่เขียนแสดงด้วยอักษรคันจิ

เมื่อพิจารณาคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสที่คัดเลือกมานั้น พบว่ามี Gairaigo ภาษาฝรั่งเศส รวมทั้งสิ้น 271 คำ ต่อจากนั้น จึงแยกแยะแบ่งออกเป็นหมวดต่างๆ ได้ดังนี้

1. อาหารและเครื่องดื่ม	75	คำ
2. ศิลปะ เครื่องนุ่งห่ม แฟชั่น	46	คำ
3. ดนตรี	4	คำ
4. กีฬา	4	คำ
5. คำประเภทอื่นๆ	142	คำ

คำประเภทอื่นๆ ในที่นี้ เป็นต้นว่า คำศัพท์ด้านประวัติศาสตร์ การเมือง ศาสนา ลัทธิ อุปกรณ์ สิ่งของ เครื่องใช้ หน่วยวัด คำแสดงอารมณ์ ความรู้สึก

Gairai-go ที่ปรากฏในพจนานุกรมเขียนแสดงด้วยอักษรคาตากานะ ตามด้วยสัญลักษณ์ตัวเลขบอกวิธีการออกเสียงตามหลักการออกเสียงสูงต่ำในภาษาญี่ปุ่น หลังจากนั้น ระบุตัวอักษรย่อว่าคำดังกล่าวมาจากภาษาอะไร เช่น ド มาจากภาษาเยอรมัน (ドイツ) , フ มาจากภาษาฝรั่งเศส (フランス) , ラ มาจากภาษาละติน (ラテン) หรือเป็น 和製英語 (คำภาษาต่างประเทศที่ญี่ปุ่นสร้างหรือคิดผสมคำขึ้นมาเองใหม่) ส่วน Gairai-go ที่มาจากภาษาอังกฤษไม่ได้ระบุสัญลักษณ์ เพราะมีสัดส่วนมากที่สุดในบรรดา Gairai-go ที่ใช้อยู่ในภาษาญี่ปุ่น นอกจากนั้นแล้ว Gairai-go บางคำได้ระบุวิธีใช้เพิ่มเติม เช่น -する ในกรณีที่คำนั้นสามารถใช้เป็นกริยาในภาษาญี่ปุ่นได้ด้วย ตามด้วยคำศัพท์ในภาษาเดิม เช่น หากเป็นคำจากภาษาฝรั่งเศสก็ใช้ภาษาฝรั่งเศสเขียนสะกดคำ หลังจากนั้น จึงบอกคำจำกัดความเป็นภาษาญี่ปุ่น ในบางกรณีได้เพิ่มตัวอย่างการใช้คำ รวมทั้งบอกคำศัพท์ที่มีความหมายคล้ายคลึงกันหรือคำที่มีความหมายตรงกันข้ามมาให้ด้วย

บทความนี้ได้ยกตัวอย่างคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสหมวดที่มีความโดดเด่นในพจนานุกรมเล่มนี้มาเพียง 1 หมวด ได้แก่ หมวดอาหารและเครื่องดื่ม ต่อจากนั้น ศึกษาคำจำกัดความที่พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นได้อธิบายไว้เป็นภาษาญี่ปุ่น แล้วแปลคำจำกัดความนั้นเป็นภาษาไทย เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญภาษาฝรั่งเศสตรวจสอบความหมายจากภาษาฝรั่งเศส ต่อมา จึงได้นำมาวิเคราะห์ว่า ความหมายของเมื่อนำคำภาษาฝรั่งเศสมาใช้ในภาษาญี่ปุ่นแล้ว มีการปรับเปลี่ยนไปหรือไม่และอย่างไร

ผู้เขียนได้ศึกษาคำศัพท์ในหมวดอาหารและเครื่องดื่ม รวมทั้งสิ้น 75 คำ พบได้ว่ามีคำที่มีความหมายเปลี่ยนแปลงไปจากภาษาต้นทาง ในที่นี้ ขอนำเสนอตัวอย่างโดยสังเขป 12 ตัวอย่าง ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 アントレ/entrée

-アントレ (หน้า54): [西洋料理のコースで] 中心となる料理として最も工夫を凝らす肉料理

อาหารประเภทเนื้อสัตว์ (ในคอร์สอาหารยุโรป) ที่มีความพิถีพิถันมากที่สุดในฐานะอาหารจานหลัก

-entrée (Cuisine): Plat chaud ou froid servi entre le potage ou les hors-d'œuvre et le plat principal.

(หมวดอาหาร) อาหารจานร้อนหรือเย็นที่เสิร์ฟคั่นกลางระหว่างซूपหรือออร์เดิร์ฟกับอาหารจานหลัก

ในภาษาฝรั่งเศส คำว่า entrée มีคำจำกัดความมากมายหลายประเภท ทั้งความหมายทั่วไปและคำเฉพาะในหมวดต่างๆ ทั้งด้านประวัติศาสตร์ ภาษาศาสตร์ อาหาร ดนตรี เป็นต้น ในที่นี้ขอนำมาอธิบายเฉพาะคำในหมวดอาหารเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 1 นี้ พบได้ว่า ความหมายที่ใช้ในภาษาญี่ปุ่นแตกต่างออกไปจากภาษาฝรั่งเศส ตรงที่หมายถึงอาหารจานหลัก ในขณะที่คำภาษาฝรั่งเศสไม่ได้หมายถึงอาหารจานหลัก

ตัวอย่างที่ 2 クルトン/ crouton

-クルトン (หน้า426): スープの浮き実。さいの目に小さく切った食パンなどを揚げたりしたもの。

สิ่งที่ใช้โรยบนซूप, ขนมปังแผ่นที่ตัดเป็นชิ้นเล็กๆ ขนาดลูกเต๋าแล้วนำไปทอด

-crouton: 1. Extrémité d'un pain présentant plus de croûte que de mie.

ส่วนขอบของขนมปัง กรอบกว่าตัวเนื้อขนมปัง

2. Populaire. Personne encroûtée dans la routine, bornée.

(ภาษาระดับกันเอง) ผู้ที่จมอยู่ในชีวิตประจำวันซ้ำๆ ซากๆ

3. Petit morceau de pain doré au beurre ou frit.

ขนมปังหั่นชิ้นเล็ก อบเนยหรือทอด

ในตัวอย่างที่ 2 เห็นได้ว่า ภาษาฝรั่งเศสให้คำจำกัดความไว้ 3 แบบ ในขณะที่ภาษาญี่ปุ่นเลือกใช้เพียง 1 ความหมายเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 3 クレソン/ cresson

-クレソン (หน้า 427): 肉料理のつけあわせとして用いる辛みのある草。オランダがらし。クレッソン。

หญ้าที่มีรสเผ็ดใช้เป็นเครื่องเคียงกินคู่กับอาหารที่ทำจากเนื้อสัตว์, ฟริกฮอลแลนด์

บางครั้งสะกดว่า クレッソン

- cresson: Herbe crucifère des lieux humides, aux feuilles à folioles rondes et inégales, comestibles crues ou cuites, riches en vitamine C, aux petites fleurs blanches à pétales ronds, que l'on cultive dans des cressonnières. (On dit aussi cresson d'eau ou de fontaine.)

พืชที่ขึ้นในที่ที่มีความชื้น ใบกลมเล็ก ขนาดใบไม่เสมอกัน กินได้ทั้งดิบและสุก อุดมด้วยวิตามินซี มีดอกสีขาว กลีบกลม ปลูกในบริเวณแอ่งน้ำ (อาจเรียกว่า cresson d'eau หรือ cresson de fontaine ก็ได้)

ตัวอย่างนี้ในคำภาษาญี่ปุ่นได้ให้คำจำกัดความที่เฉพาะเจาะจงลงไปมากกว่าว่าพืชชนิดนี้ นำไปทำอะไร ในขณะที่ภาษาฝรั่งเศสอธิบายคุณสมบัติลักษณะทั่วไปของพืชชนิดนี้

ตัวอย่างที่ 4 ゴーフル/ gaufre

- ゴーフル (หน้า 507): 薄いせんべいのような焼き菓子にクリームをはさんだ洋菓子。ขนมอบของฝรั่งคล้ายเซมเบ้ (ข้าวเกรียบญี่ปุ่น) แบบบาง คั้นด้วยไส้ครีม

-gaufre: 1. Gâteau formé d'alvéoles de cire que fabriquent les abeilles.

ขนมรูปร่างผึ้ง

2. Pâtisserie légère cuite entre les deux plaques d'un gaufrier.

ขนมอบที่ใช้ฝาสองด้านของเครื่องทำขนมรูปร่างผึ้งประกบกัน

ตัวอย่างที่ 5 タルト/ tarte

- タルト (หน้า 941): 果物入りのパイ。タート。พายที่ใส่ผลไม้, ทาร์ต

- tarte: 1. Préparation faite d'une abaisse de pâte garnie d'un appareil salé ou sucré et cuite dans un moule.

แป้งผสมแล้ว มีทั้งแบบหวานและแบบเค็ม ใสในพิมพ์แล้วนำไปอบ

2. Populaire. Coup de poing, gifle. (ภาษาระดับกันเอง) หมัดต่อย, ตบหน้า

ตัวอย่างคำที่ 5 ในภาษาญี่ปุ่นจะดึงมาใช้ในความหมายที่เกี่ยวกับอาหารเท่านั้น และระบุนายละเอียดเจาะจงลงไปว่าเป็นพายใส่ผลไม้ ในขณะที่ภาษาฝรั่งเศสใช้ในความหมายที่กว้างกว่าคือ มีทั้งแบบหวานและแบบเค็ม ดังนั้น ลักษณะของทาร์ตแบบญี่ปุ่นกับแบบฝรั่งเศสย่อมแตกต่างกัน

ตัวอย่างที่ 6 デセール/ dessert

- デセール (หน้า 1032): デザート、ビスケット風の高級洋菓子。

ของหวาน, ขนมฝรั่งชั้นสูงสไตล์บิสกิต

- dessert: 1. Dernière partie d'un repas. งานสุดท้ายของมื้ออาหาร

2. Mets sucrés qui le composent. ของหวานชนิดต่างๆ

3. Ce qui arrive à la fin de quelque chose, comme complément, agréable ou non.

อะไรก็ตามที่มาเป็นครั้งสุดท้าย เป็นส่วนเสริม ทั้งอาจจะทำให้ดีขึ้นหรือแย่ลงก็ได้

ตัวอย่างคำที่ 6 ทำให้เห็นได้ชัดเจนว่า ภาษาญี่ปุ่นเลือกหยิบยกมาใช้เพียงบางความหมาย และยิ่งเสริมความหมายในเชิงบวก แสดงให้เห็นถึงความพิเศษ ความมีรสนิยมสูง ในขณะที่คำภาษาฝรั่งเศสไม่ได้กล่าวถึงเรื่องดังกล่าวเลย

ตัวอย่างที่ 7 ヌイユ / nouilles

- ヌイユ (หน้า 1158): 卵・バターなどの入った細いうどんのような麺類。

เส้นหมี่คล้ายうどんเส้นเล็กที่ใส่ไข่หรือเนย

- nouilles: 1. Pâte alimentaire en forme de longue lanière mince et plate.

อาหารประเภทแป้ง เป็นเส้นยาว บางๆ

2. Populaire. Niais, stupide. (ภาษาระดับกันเอง) โง่ ซื่ง่า

ในตัวอย่างนี้ ภาษาญี่ปุ่นได้นำความหมายที่ 1 มาใช้ โดยแปลคำในภาษาใกล้เคียงกับความหมายในภาษาญี่ปุ่น ที่ขยายความโดยเพิ่มลักษณะเฉพาะลงไปอีกว่า คล้ายうどん ซึ่งคาดว่าน่าจะเพื่อให้ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นนึกภาพออก ในความเป็นจริง คำอธิบายดังกล่าว น่าจะตรงกับคำภาษาฝรั่งเศสว่า pâte หรือ พาสต้ามากกว่า เพราะคำว่า nouille ในความหมายที่แท้จริงหมายถึงเส้นก๋วยเตี๋ยวแบบจีน ซึ่งทำจากแป้งสาลี ส่วนมากไม่ใส่ไข่ และที่แน่ๆ คือไม่ใช่เนย

ตัวอย่างที่ 8 ヌガー / nougat

- ヌガー (หน้า 1159): バターなどの入った、西洋風の白い飴。

ลูกกวาดสีขาวสไตล์ตะวันตกที่มีส่วนผสม เช่น พวกเนย

- nougat: Confiserie faite de sucre, de sirop de glucose et de miel, généralement additionnée de blanc d'œuf battu et allégée, garnie d'amandes, de noisettes, de pistaches ou de fruits confits. (Spécialité de Montélimar)

ลูกกวาดที่ทำจากน้ำตาล น้ำเชื่อมกลูโคส น้ำผึ้ง โดยทั่วไปเป็นส่วนผสมของไข่ขาวตีฟู เดิมอัลมอนต์ เฮเซลนัท พิทาชิโอ หรือผลไม้อบแห้ง (เป็นของขึ้นชื่อของเมือง Montélimar)

ตัวอย่างคำที่ 8 ภาษาญี่ปุ่นจะให้คำจำกัดความไว้อย่างกว้างๆ ว่าเป็นเพียงลูกกวาดในสไตล์ตะวันตกโดยไม่ได้ระบุรายละเอียดส่วนผสมที่ชัดเจน เมื่อนึกภาพตามอาจจะคิดว่าเป็นลูกอม แต่ในความเป็นจริงแล้ว nougat ในภาษาฝรั่งเศสคือ ตังเมในภาษาไทย มักจะมีลักษณะเป็นแผ่นยาว ใส่ส่วนผสมต่างๆ ส่วนมากเป็นพวกถั่ว มีหลากหลายชนิด และมีชื่อเรียกเฉพาะของตังเมที่มีส่วนผสมต่างกัน บ้างครั้งตัดเป็นแท่งสี่เหลี่ยมขนาดพอดีคำ ส่วนมากเป็นขนมสำหรับขบเคี้ยว ไม่ใช่ขนมสำหรับอมเหมือนกับลูกกวาดโดยทั่วไป

ตัวอย่างที่ 9 ピーマン / piment

- ピーマン(หน้า 1257) : トウガラの一種。大きな鈴形で、中空状の、でこぼこのある実は、食用。若い果実は緑色、熟すと赤くなる。辛みは少ない。西洋とうがらし。

พริกชนิดหนึ่ง มีรูปทรงคล้ายกระดิ่งขนาดใหญ่ข้างในกลวง ใช้ทำอาหาร ผลอ่อนมีสีเขียว ผลสุกมีสีแดง มีความเผ็ดเล็กน้อย พริกฝรั่ง

- piment: 1. Nom donné à plusieurs plantes (solanacées) dont le fruit est utilisé comme condiment ou comme légume ; ce fruit.

ชื่อเรียกพริกชนิดต่างๆ (วงศ์มะเขือ) มีผลใช้เป็นเครื่องปรุง หรือผัก

2. Piquant, attrait, charme de quelque chose, de quelqu'un: *Le piment de l'ironie.*

เผ็ดร้อน ดึงดูด มีเสน่ห์ ดึงดูดบางอย่าง หรือบางคน

ตัวอย่างคำที่ 9 นี้ ภาษาญี่ปุ่นอธิบายรูปทรงลักษณะค่อนข้างละเอียด เพื่อชี้เฉพาะเจาะจงลักษณะลงไปว่าเป็นพริกฝรั่ง ส่วนภาษาฝรั่งเศส คำนี้จะเป็นคำเรียกโดยรวม หมายถึงพริกโดยทั่วไป ส่วนพริกแต่ละชนิดก็จะมีชื่อเรียกอื่นๆ อีก เช่น พริกฝรั่งเรียกว่า poivron พริกขี้หนูเรียก piment d'oiseau

ตัวอย่างที่ 10 ビストロ / bistro

- ビストロ(หน้า 1268) : 居酒屋風のフランス料理店。

ร้านอาหารฝรั่งเศสในสไตล์แบบร้านเหล้า

- bistro: Familier (ภาษาที่ใช้อย่างไม่เป็นทางการ)

1. Café, débit de boissons; restaurant modeste.

ร้านกาแฟ จำหน่ายเครื่องดื่มหลากหลาย, ภัตตาคารราคาถูก

2. Marchand de vin, tenancier de café.

ผู้จำหน่ายไวน์, เจ้าของร้านกาแฟ

3. Nom donné à un genre de restaurant dont l'aménagement rappelle de celui des bistrotts du début du XXe s.

ชื่อเรียกภัตตาคารที่มีลักษณะการจัดร้านที่คล้ายคลึงกับ bistrot ในศตวรรษที่ 20

เห็นได้ว่าในตัวอย่างคำที่ 10 นี้ คำอธิบายในภาษาญี่ปุ่นก็เลือกคำจำกัดความมาเพียงบางส่วน และยังใช้คำว่า “สไตล์ฝรั่งเศส” เพิ่มเติมเข้าไป ซึ่งให้เกิดภาพลักษณ์ว่าเป็นร้านอาหาร

ภักตาคารที่หรูหรา ราคาแพง โดยไม่ได้พูดถึงความหมายอื่นๆ ในขณะที่ภาษาฝรั่งเศสมีความหมายตรงกันข้ามเสียด้วยซ้ำ

ตัวอย่างที่ 11 ポタージュ / potage

- ポタージュ (หน้า 1400): どろりとした濃いスープ。↔ コンソメ

ซุปรุ่นที่มีสีเข้ม ตรงข้ามกับคอนโซเม่

- potage: Préparation liquide, claire ou liée, consommée chaude ou froide au début du repas.

อาหารเหลว ใส กินได้ทั้งแบบร้อนและแบบเย็น เป็นจานเริ่มต้นในมื้ออาหาร

ตัวอย่างคำที่ 11 นี้ ภาษาญี่ปุ่นใช้ในความหมายที่ตรงกันข้ามกับความหมายเดิม ในภาษาญี่ปุ่นคือซุปรุ่น ในขณะที่ฝรั่งเศสหมายถึง อาหารเหลว ใส ในกรณีเช่นนี้ หากคนญี่ปุ่นหรือผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นรับรู้และจดจำ โดยเข้าใจว่า ポタージュ คือซุปรุ่น เมื่อไปอ่านเมนูภาษาฝรั่งเศสในประเทศฝรั่งเศส แล้วสั่งซุปรุ่น แต่กลับได้ซุปรุ่นใส ก็อาจจะเกิดความสับสนได้ และที่สำคัญ ในภาษาฝรั่งเศสยังมีทั้งแบบที่ร้อนและเย็นด้วย

ตัวอย่างที่ 12 ポトフ / pot-au-feu

- ポトフ (หน้า 1404): (ストーブの火にかけるツボ) 肉や野菜をたくさん入れて煮込んだスープ。

(หม้อที่จะใช้บนเตาไฟ) ซุปที่ใส่เนื้อหรือผักจำนวนมากลงไปเคี่ยว

-pot-au-feu: 1. Plat composé de viande de bœuf bouillie, avec légumes et aromates, servis avec le bouillon de cuisson.

อาหารที่มีส่วนผสมของเนื้อวัวตุ๋นกับผักและเครื่องเทศเสิร์ฟพร้อมน้ำซุปที่ใช้ปรุง

2. Viande avec laquelle on prépare ce mets.

เนื้อสัตว์ที่ใช้ปรุงอาหารจานนี้

ตัวอย่างคำที่ 12 ในภาษาญี่ปุ่นให้ความหมายใกล้เคียงกับภาษาฝรั่งเศสเพียงแต่เจาะจงความหมายชี้เฉพาะลงไปทีซุปรุ่นนั้น ในขณะที่ภาษาฝรั่งเศสหมายถึงตัวอาหารที่เป็นส่วนผสมของเนื้อสัตว์หรือผัก หรือใช้เนื้อที่เป็นวัตถุดิบสำหรับปรุงอาหาร

บทสรุป

การศึกษาวិเคราะห์คำศัพท์ที่ได้ยกตัวอย่างมาข้างต้น ทำให้พบว่าภาษาญี่ปุ่นได้นำคำภาษาฝรั่งเศสไปใช้ใน 3 ลักษณะ ได้แก่

1. เลือกดึงความหมายมาใช้เพียงบางส่วน
2. ความหมายเปลี่ยนแปลงคลาดเคลื่อนไปจากเดิมเล็กน้อย
3. ความหมายเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิง

ทั้งนี้ ในบางกรณีภาษาญี่ปุ่นเลือกอธิบายตามความเข้าใจของตน กลายเป็นคำจำกัดความที่ใช้เฉพาะในภาษาญี่ปุ่นเท่านั้น ดังนั้น ผู้ใช้คำยืมภาษาฝรั่งเศสในภาษาญี่ปุ่นจึงควรระมัดระวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานแปลที่ต้องถ่ายทอดความหมาย จำเป็นต้องศึกษาที่มาที่ไปของคำอย่างลึกซึ้ง และเลือกใช้ให้ถูกต้องกับสถานการณ์ บริบทและความหมายที่ต้องการจะสื่อ หากไม่แน่ใจควรปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายของคำศัพท์ในหมวดอื่นๆ ต่อไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องว่า เมื่อนำคำเหล่านั้นมาใช้ในบริบทของภาษาญี่ปุ่นแล้วจะมีความหมายแตกต่างไปจากภาษาต้นทางอย่างไร ผู้เขียนคาดหวังว่าจะสามารถนำผลจากการศึกษานี้ไปใช้เป็นแนวทางในการค้นคว้าวิจัยและจัดทำพจนานุกรมคำศัพท์คำยืมภาษาฝรั่งเศสในภาษาญี่ปุ่นต่อไปในอนาคต โดยจะจัดทำในลักษณะเปรียบเทียบความหมาย คำจำกัดความทั้งในภาษาญี่ปุ่นและฝรั่งเศสพร้อมภาพประกอบ

การอ้างอิง

ราชบัณฑิตยสถาน. (2557). **พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์)** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์, อ้างถึงใน นวศรี ชนมหาตระกูล และจุฑามณี อ่อนสุวรรณ.(2559) การศึกษาการเติมเสียงวรรณยุกต์ให้กับคำยืมภาษาอังกฤษแบบทับศัพท์และระบบการสะกดคำยืมในภาษาไทย. **วารสารศิลปศาสตร์**, 16 (1), 71-89

ผกาทิพย์ สกุลครุ.(2537). **คำยืมที่มาจากภาษาต่างประเทศ GAIRAIGO**. กรุงเทพฯ: พิทักษ์อักษร.

Shinmeikai-Kokugo-Jiten **新明解国語辞典第 7 版** (2012).三省堂

Nihongo-Kyoiku-Jiten. **日本語教育辞典** (1983) 日本語教育学会、大修館書店

Carol Myers-Scotton. (2005) **Multiple Voices : An Introduction to Bilingualism**.Retrieved March 17,2017 Website:

<https://archive.org/details/MultipleVoicesAnIntroductionToBilingualism>

国立国語研究所コーパス開発センター Retrieved February 1, 2017
http://pj.ninjal.ac.jp/corpus_center/

goo **辞書** Retrieved December 24,2016<http://dictionary.goo.ne.jp/>

Larousse Retrieved January 9, 2017 <http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/>

